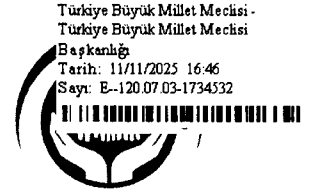

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-18428709

Konu : Soru Önergesi (7/29733)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/29733
GK 4

İlgi : 07.07.2025 tarihli ve 1657828 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Bursa Milletvekili Sayın Mehmet ATMACA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/29733 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/29733 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: B63F8F4A-62B9-48BE-B247-09282BE16B05

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN

Çocuk Gelişimcisi

Telefon No:(312) 705 58 09

Bursa Milletvekili Sayın Mehmet ATMACA'ya Ait 7/29733 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen madde bağımlılığının önlenmesine yönelik çalışmalar, ilgili kurumlarla koordinasyon halinde, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) kararları ve Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde yürütülmektedir.

Erken yaşlardan itibaren ebeveynlerle kurulan sağlıklı ilişkiler, her türlü bağımlılığın önlenmesinde koruyucu bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda Bakanlığımız tarafından olası risk durumlarına karşı ebeveyn ve çocukların desteklenmesi ve güçlendirilmesi konusunda kapsamlı bir eğitim programı olan “Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı” hazırlanmaktadır.

Eğitim programının 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modülleri tamamlanmış olup 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine dair modüllerin geliştirilmesi amaçlı çalışmalar başlatılmıştır. Hazırlanan modüllerde çocuğa yönelik ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı gibi konulara da yer verilecektir.

Ek olarak Bakanlığımız sosyal hizmet modellerinden faydalandırılan çocuklara, ebeveynlerine ve bakım personeline Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından geliştirilen Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimleri (madde bağımlılığı ve teknoloji bağımlılığı modülleri) verilmektedir.

Ayrıca Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetinin (SED) etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla 2017 yılında başlatılan “SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi” kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Sağlık Bakanlığınca madde kullanım tıbbi tedavisi tamamlanan madde bağımlısı çocuklardan bakım tedbir kararı verilenlerin sosyal uyumlarının sağlanması amacıyla bu alanda ihtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitelerine kabulleri sağlanmaktadır.

Haklarında bakım tedbiri veya korunma kararı bulunan çocuklardan suç mağduru olması, suça sürüklenmesi, sokakta sosyal risklerle karşı karşıya kalması veya refakatsiz çocuk statüsünde bulunması sebebiyle psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tespit edilenler, bu ihtiyaçları giderilinceye kadar geçici süre ile İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitelerinde hizmet

almaktadır. Bu kuruluşlar, bahse konu çocukların olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travma ve/veya davranış bozukluklarını giderme amacıyla rehabilitasyon süreci tamamlanıncaya kadar geçici süre bakım ve korunmalarının sağlandığı, bu süreçte aile, yakın çevre ve toplum ile ilişkilerinin düzenlenmesine yönelik çalışmaların yürütüldüğü, kız ve erkek çocuklara yönelik ayrı ayrı yapılandırılan ev tipi sosyal hizmet kuruluşlarıdır.

İhtisas kuruluşlar çocukların temel gereksinimlerini karşılamak; fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

Korunma ve bakım altında bulunan çocuklara ve ailelerine uygulanmak üzere Psikososyal Destek ve Müdahale Programı olan Anka Çocuk Destek Programı geliştirilerek uygulamaya konmuştur. Anka Çocuk Destek Programı ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitelerine kabulü yapılan her çocuğa Anka Çocuk Destek Programı çerçevesinde kuruluş müdürü tarafından bir meslek elemanı, danışman olarak atanmaktadır. Danışman tarafından ilk 10 gün içinde çocuğa bireysel ihtiyaç ve risk değerlendirme (BİRDEF) formu doldurulmaktadır. Bu formla çocuğa uygulanacak psikososyal destek programının içeriği belirlenmektedir. Formda çocuğun kuruluşa geliş şekli, geliş nedeni, çocuğun eğitim durumu, ailenin ekonomik durumu, yaşadığı yer, arkadaş ilişkileri, fiziksel durumu, ruhsal durumu, madde kullanım durumu, istismar ve suça sürüklenme durumu, kişisel özellikleri, davranış sorunları ve ailevi özelliklerine ilişkin konular hakkında bilgi toplanmaktadır. Form sonrası ortaya çıkan ihtiyaç ve risklere göre çocuğa ve ailesine grup çalışmaları ve bireysel danışmanlık hizmeti verilmektedir. Anka çocuk destek programı ile her bir çocuğa özgü bireyselleştirilmiş destek programı üç aylık dönemlerle değerlendirilmekte olup uygulanan programdaki gelişmeler izlenmektedir. Değerlendirme sonrası çocuğun ailesine tekrar dönüşü, farklı bir sosyal hizmet kuruluşuna nakli ile programa devamı hususu belirlenmektedir.

Çok yönlü yaklaşım ve müdahaleyi amaçlayan Anka Çocuk Destek Programı; Bireysel İhtiyaç ve Risk Değerlendirme Formu (BİRDEF), Destekleyici Ortam Bileşenleri, Grup Çalışmaları, Bireysel Danışmanlık, Aile Çalışmaları, Destekleyici Personel İçin Yaklaşım İlkeleri, Krize Müdahalede Kurumsal Yaklaşım bileşenlerinden oluşmaktadır.

- *Bireysel danışmanlık çalışmalarında;* evden kaçma, kendine zarar verme davranışı, intihar, istismar mağduru, kriz yönetimi, krize müdahale ve travma modülleri uygulanmaktadır.
- *Grup çalışmaları* ise kişisel gelişim, sağlıklı yaşam, duygusal düzenleme, kişilik gelişimi ve bağımlılık olmak üzere 5 bölüm ve 78 oturumdan oluşmaktadır. Her bir oturumun 45dk sürmektedir. Kişilik gelişimi ve sağlıklı yaşam modülleri tüm çocuklara uygulanırken, suça sürüklenme, istismar mağduru olma, madde bağımlılığı, öfke kontrolü, dürtü bozukluğu vb. durumlara göre uygulanan modüller çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak uygulanmaktadır.
- *Aile ile çalışmada* öncelikle ailenin çocuğun güvenliğini tehlikeye atacak bir eylemde bulunma riski bulunup bulunmadığı değerlendirilmektedir. Çocuğun ailesi ile görüşme yapılmasına engel bir durum olmaması halinde ailenin de katılımı sağlanarak sözleşme yapılmaktadır. Rehabilitasyon süreci boyunca çocukla yürütülen çalışmaların yanı sıra

çocukların ebeveynleri ya da bakım verenleri ile de mesleki görüşmeler ve yönlendirmeler yapılmaktadır. Program kapsamında; ailelere, çocuk aile ilişkisinin güçlendirilmesi, etkin ebeveynlik becerileri, suça sürüklenen, madde bağımlısı ve istismar mağduru çocuğa yaklaşım konularında bireysel danışmanlık yapılmaktadır.

Bakanlığımızca 81 ilimizde, il müdürlükleri ve sosyal hizmet merkezleri aracılığıyla, Aile Eğitim Programı (AEP) ve Yeşilay iş birliğindeki Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitimleri kapsamında bağımlılık ile mücadelede farkındalık eğitimleri verilmektedir. Bursa ilinde Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer, Gürsu, Yenişehir, İnegöl, Orhangazi, Karacabey, Mustafakemalpaşa, Orhaneli, Gemlik SHM olmak üzere 11 SHM mevcuttur. Bugüne kadar ülkemiz genelinde 1,9 milyon kişiye ulaşılan eğitimler kapsamında koruyucu önleyici doğrultuda talep azaltımı hedeflenmektedir.

Diğer yandan, Bakanlığımızca başlatılan Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı kapsamında, bağımlılıkla mücadele alanında 18 yaş üzeri bireylere, ailelerine ve yakınlarına ihtiyaç duydukları rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Sosyal Uyum Süreci; bağımlılık problemi yaşayan/yaşamış bireylerin ve bu kapsamlı sorundan doğrudan etkilenen bağımlı bireylerin ailelerinin/yakınlarının topluma uyum sağlama girişimlerini içeren bir süreçtir. Bu süreç, tıbbi psikososyal tedaviden ayrı olarak, toplumla bağlarını kaybetmiş olan bireyin meslek edinme, iş bulma, arkadaşları ve ailesiyle olan ilişkilerini geliştirme yoluyla topluma yeniden uyumunu amaçlamaktadır. Söz konusu hizmetleri yerine getiren meslek personeli çeşitli hizmet içi eğitimlerle desteklenmektedir.

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) “Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı ve Aile Eğitim Programı kapsamında gençlere ve ailelerine kötü alışkanlıklar, bağımlılık, dijital kumar ile oyun bağımlılığı konusunda bilgilendirici eğitimler düzenlenmesi” ve “Koruyucu hizmetler kapsamında, ruh sağlığı, bağımlılık sorunları yaşayan kişilerin aileleri/bakım verenleri başta olmak üzere destek programları yaygınlaştırılması” faaliyetleri de söz konusudur.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.